

A Quebec tartománybeli Longueuil-ben most szerelik össze a Németországból érkezett "Junkers" gyártmányú teherszállító repülőgépet, mely a legnagyobb légi szállítási eszköz Kanadában. A 685 lóerős motorral felszerelt, dur-alumíniumból készült gépmadár szárnyainak feszítávolsága 97 láb, hossza 62 láb, magassága 15 láb. Az újfajta egyfedelű 5,850 fontnyi hasznos súlyt vihet magával s az északi vidékek bányászainak szállítanak rajta élelmiszert s felszerelést. Elindulása előtt Montrealban, Torontóban s Winnipegben fogják bemutatni az érdeklődőknek. (A dessaul "Junkers" repülőgépgyár eredeti felvétele.)

dományos alapon kellene megvizsgálni a bajok forrásait és orvosságait. 3. igazságosan kellene elcsiszolni az egyeseknél felhalmozódott vagyont, 4. véget kellene vetni a spekulációnak

5. egységes irányítás alá kellene helyezni a világon forgalomban levő pénzt és 6. a győzteseknek azonnal le kellene fejeznie a háborút.

Csalással vezették félre a szerbek Amerikát

Tizenhét év óta Szerbia eljuttott életének negyedik sorsfordulatához. Az első Princip golyója hozta meg — és a chicagói határozat. A másodikat a világháború befejeztével a hatalmi szó, amely megteremtette Nagy-Szerbiát.

A harmadikat az omladozó Nagy-Szerbia megmentésére alakult diktatura. S a negyediket a diktatura rendeleti megszüntetése. Princip golyójának történetét ismeri az egész világ. De a chicagói határozatról már kevesebben tudnak.

Öt szerb politikai agitátor munkája volt ez — Irja Alessandro Monti olasz történész. — E bizottság egyik tagja: Potocnjak, Chicagóban 1915 március 10.-én, mintegy 500 főnyi szláv ság jelenlétében (a tiltakozó ellenléteket egyszerűen kivezték a tereméből) kimondta a határozatot, hogy: a szerbek, szlovének és horvátok egyetlen és egységes nemzetet alkotnak és egy nyelvet beszélnek — ennélfogva legközelebb vágyuk, hogy Ausztria-Magyarországtól elszakadva, önálló és külön állammal alkothassanak.

Ezután Potocnjak meghamisította a délamerikai szláv ság számárnyát — amelyet két-szerannyinak tüntetett fel, mint amennyi valójában volt, — a gyűlés résztvevőit a délamerikai szláv ság hivatalos kiküldötteinél nyilatkoztatta — s a határozatot államalkotó okmány gyanánt juttatta el a nagyhatalmakhoz.

Potocnjak ügyvéd maga beismeri mindent: "Tudatosan hamisítottam meg a számokat, hogy ezzel is emeljem a chicagói határozat jelentőségét, amelynek azt a látszatot kellett keltenie, mintha az egész nemzet nevében szólna. Arra gondoltam, hogy ez szent hazugság."

Jugoszlávia tehát hazugságnak köszönheti létezését.

A sorsfordulatot jelentő második eseményt, Nagy-Szerbia megteremtését azonban csakhamar a szerb királyság szétválásának fenyegető tünetei követték. Megalakul a diktatura.

A diktatura célja a nemzeti kisebbségek és Horvátország függetlenségének letörése volt, hogy durva erőszakkal egységes és központosított nagyszerb államot létesítsen. Zivkovic diktátor a vér és a vas eszközeivel próbálta összeforrasztani Dél-szláviát — de a diktatúrával szemben napról-napra nőtt a horvátok szeparatisták mozgalmát, s a különböző délszláv emigrációk lázas, külföldi tevékenysége.

A diktatura megbukott. Szeptember 3.-án Szerbia — a franciák tanácsára, vagy követelésére — visszalépett az alkotmányosság útjára. A 12 éves múltból megtudjuk, mit várhatunk a szerb politikai változásoktól a jövőben. A nagy változás azonban aligha javítja meg a szenvedő magyarság helyzetét.

ELFOGTÁK AZ ONTARIO TÓ VIZISZÖRNYETEGÉT

A Nagy Tavak hajósaínak képeztében már régóta él a viziszörnyeteg, mely hol itt, hol ott dugja ki a fejét a vízből, rémtetvényt a gyengébb idegzetű matrózokat. Port Credit kikötője mellett is látták az elmúlt napokban a titokzatos vizikigyót mire egy elszánt kerítés elhatárolta, hogy a szörnyeteg elpusztításával szerez világhírt magának. Felfegyverkezett tehát és bevezetett a "sea-serpent" irányában. Mikor a helyszínre ért, akkor derült ki, hogy a partról valamiképpen elszökött az egyik kislú hirtelven és ezt nézték tengeri-kigyónak a hajók utasai.

UJ HERKULES TUNT FEL KELETKANADÁBAN

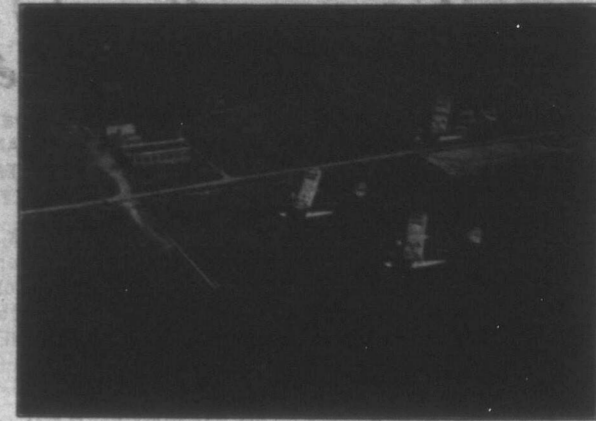
Az egyik nova-scotiai farmon egy 4 és fél éves fiúgyermek olyan erőmutatványokat végez, melyek egy felnőtt férfinek is becsületére válnak. A gyermek-Herkules a többi farmmunkással dolgozik a mezőn, tetőzve rakja tele a legnagyobb targoncát, melyet könnyedén vontat tova. Kedvenc mutatványa, hogy egy nehéz ökrös-szekeket rudjánál fogva ide-oda mozgat. Szellemi fejlettsége ugyancsak bámulatos és a napi események re meglepően találó megjegyzéseket szokott tenni.

FELEMELTEK A VASÉRC VÁMJÁT

Az Egyesült Államokból nagy mennyiségben behozott ugynevezett ferrómangán nevű érc vámját tonnánként 55 dollárra emelte fel a kanadai kormány, hogy ezáltal is elősegítse a kanadai vasérc bányászatait.

BOMBAVETŐ REPULÓRAJ A MALARIASZUNYOGOK ELLEN

A Panama-csatorna környékén annyira elszaporodtak a veszedelmes malariaszunyogok, hogy elpusztításukra bombavető repülőrajt küldtek ki, melyről mérges folyadékot permeteztek a környékre. Az eljárás oly eredményesnek bizonyult, hogy az amerikai légihaderő vezérkari főnöke egyéb rovaroktól elrejtett környékeken is alkalmazni fogja.

Három térképező repülőgép látható fenti képünkön, amint feladatuk végeztével a "La Torture" tavn levő állomáshelyükre visszatérnek. Az ismeretlen bányavidékek felkutatása terén felbecsülhetetlen szolgáltatásokat tesznek a repülőgépek s a fenti három repülőgép szenzációs felfedezésekre bukkant a Montreal folyó felsőfolyásánál elterülő Algoma vidékén.

(A "Canadian Airway" szivességéből.)

A hamisítók ellensége a „csodaszemüveg”

Tudományos körökben élénk feltűnést kelt Callo Sándor, egy fiatal német fizikus "csodaszemüvegének" rendkívül érdekes felfedezése, amelynek segítségével bármilyen természetű hamisítás azonnal és minden kétséget kizáró módon felismerhető.

Callo szemüvegének rendszere a kvarclámpához hasonló, a fiatal tudós azonban mesterseges fényforrás helyett külön-

leges összetételű üveglemez alá helyezi a vizsgálatra kerülő tárgyat. A műszer üveglemez az ibolyántul sugarak keresztülbocsátására alkalmasak s ezek segítségével világosan kitűnik minden legcsekélyebb törlés, javítás vagy egyéb természetű folytonossági hiány a vizsgálat tárgyát képező okiratokon, váltókon, fényképeken vagy írásműveken.

Motorkerékpár váltja fel a tengeralattjárót a sarkkutatóban

Röviden már megemlékeztünk arról, hogy Gran norvég örnagy négy társával motorbiciklil szándékozik elérni a Déli Sarkot. A végzetes kimenetelű Scott expedícióban is résztvevő norvég kutató befejezte kísérleteit s az "Ukens Nytt" nevű oslói lap szerint a közeli hetekben utnak indul célja felé. A terv szerint négy heti utazás alatt szeretnék beutazni a Déli Sarkvidéket az egyik tengerparttól a másikig.

indig bizonytalannak látszik. A tudósok sem sok utat tudtak meg az újszerű kutatás árán. Wilkins azonban tapasztalatban is észlelte azt az érdekes természetű jelenséget, hogy a sarkvidék táján a tenger alsó vízrétege melegebb, mint a felső. Az utóbbi jelenségnek az a magyarázata, hogy az Egyesült Államok déli vidékeiről a Sarkvidék felé igyekvő Golf-áramlat tengererve nagyobb sótartalmu, mint a Jeges tengeré és ennek folytán nehezebb fajsúlyu lévén alul helyezkedik el.

TÖRTÉNELEMELŐTTI TÖRPE FEJ KOPONYÁJÁT TALÁLTAK MEG DÉLAFRIKÁBAN

Egy délafrikai régész Fokföld közelében eddig ismeretlen alakú fejcsontot talált. A koponya boltozata ötször nagyobb az arcnál, a fogak pedig egészen aprók. Az hiszik, hogy egy történelemelőtti törpe fej maradványait sikerült megtalálni.

HUSZONHÉTCYERMEKES ANYA

Equador középamerikai köztársaságban díjat tüztek ki a legtöbbgyermekű családjára megjutalmazására. A díjat egy Macabea Perez nevű negyvenhét éves asszony nyerte el ki eddig huszonhét gyermeknek adott életet, kik közül tízenyolc életben van.

SZOMORU SZÜRET

Írta: JÁSZAY-HORVATH ELEMÉR

A szőlőlomb rozsdát fogott, Repedt fürtje fakó, szegény. Fölleges kedvvel kullog ott A rozsdás és fakult legény.

Szaján még óbor mézize, Agyában régi mámorok; De holtta hamvadt hév tüze S tört kedve már csak tántorog.

Szél zörög a rőt lombokon, Aszott füvön remeg a dér; Meghalt a dal a dombokon, A szivekben meghűlt a vér.

Főkötőben a régi lány, Mant alatt a jó cimborá... Rothadt a fűrt, a must silány, Keserű lesz annak bora!

Nincs új mámor friss szenvedély Szív, száj többé nem követel: Rozsdás legény, fakult legény Emlékek dombján szüretel.

RALÓTTÉK MEDICINE HAT BIRAJARA

Alberta délnyugati prériáiban nagy feltűnést keltett, hogy Greene bíró egy ismeretlen merénylő a lakásán megtámadta és könnyen végzetessé válható lövést adott le rá revolveréből. Greene éppen a pincében végeztet próbát javításokat, amikor gyanus lépésekre lett figyelmes. A zaj irányában haladva, az udvaron egy embert látott meg, aki revolvert rántott elő és rálőtt. A golyó a bíró karját találta a szive magasságában.

Megcsappant a kereskedelmi forgalom Angliával

Annak ellenére, hogy a kanadai dollár több mint tíz százalékkal áll az angol pound sterling felett az azelőtti értékhez viszonyítva, mind a mai napig nem lendült fel az angol áruk Kanadába való behozatala. A kanadai áruknak Angliába való kivitele pedig egyenesen megakadt abban a pillanatban, hogy a font esése következtében ezeknek az áruknak az árfolyama rohamosan emelkedett.

Miután ezzel egyidőben a kanadai dollár 10-12%-os érték-

csökkenést szenvedett a new-yorki tőzsdén, Kanada kénytelen óvatosan eljárni külföldi vásárlásaival. Ennek tudható be, hogy a kormány különleges "dumping"-ellenes intézkedéseket léptetett életbe még az angol áruk ellen is. A kanadai dollár árfolyamának megtartását viszont az amerikalakkal való szoros összeköttetés is szükségessé teszi és ezért követnek el mindent, hogy a kanadai pénzegység arany-alapon maradjon.

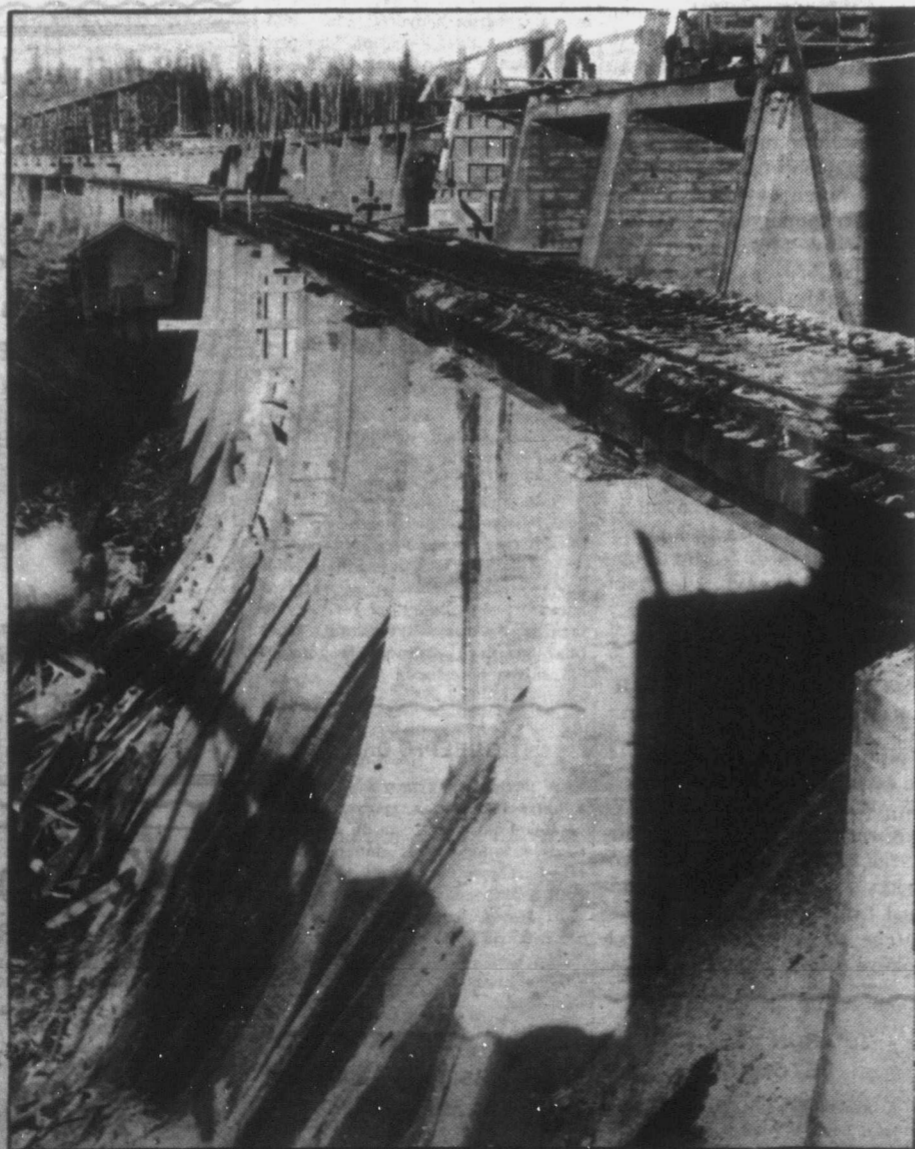
Vége a világnak — ha nem kap észbe az emberiség

Wells angol író, aki — mint maga kijelentette — több könyvet írt, mint amennyinek a címét emlékezetében tarthatná, Newyorkba érkezett. Ezúttal egy újabb kötetének amerikai kiadását készíti elő, melyben a munka, a vagyon és az emberiség jóléte között von párhuzamot. Wells az angolok Jókaija, aki látónki szemmel előre megjövendölte többek között a világháború kitörését is. Newyorkba érkezésekor természetesen az újságírók elhalmozták kérdéseikkel, mire Wells a következő figyelemreméltó nyilatkozatot tette.

A huszadik század civilizációja nem fogja sokáig bírni a megpróbáltatásokat és ha egy esetleges világháború tetőzi be a gazdasági válságot, akkor a

mai kor egész berendezkedése gyorsabban fog alámerülni, mint akár a görög, akár a római világbirodalom megdönthetetlennek hitt uralma. Franciaország túlzott nacionalizmusa felelős nagyrészt a mai bajokért, melyeket gyökeresen megoldani nem is lehet addig, míg az ugynevezett békeszerződés igazságtalanságait helyre nem hozzuk — mondotta többek között a világhírű angol író.

Wells szerint hat pontban foglatható össze az az irány, mely az emberiséget megmenthetné a közeledő veszedelemtől. Ez a hat pont, melyet mindenesem nemzetnek magáévé kellene tennie, a következők: 1. a világ kormányzását a politikusok helyett a gazdasági szakértőknek kellene kezükbe venniük, 2. tu-

A Winnipeg folyó "Slave-Falls" azaz Rabszolga-vizesésének kihasználására tízmillió dolláros költséggel épített áramfejlesztőtelep betonszilipjeit láthatják olvasóink fenti képünkön. A városi "Hydro" villamosművek ezen legújabb nagy vállalkozásán több honfitársunk is dolgozott nagyban hozzájárulván ahhoz, hogy ez a 96,000 lóerőt kifejző turbina-telep hamarabb elkészüljön, mint ahogy eredetileg remélték. (A "Winnipeg Tribune" felvétele)

Egy jó tanács!

HA AZT AKARJA, HOGY **PÉNZE** GYORSAN ÉS BIZTOSAN érjen az OHÁZABA: KÖLDJE AZT A **"PANNONIA"** 621 Main Street, Winnipeg, Man. UTJÁN

TÁVIRATIDJ csak 75 cent KERJEN PÉNZKÜLDÖIVET

A COLUMBIA MAGYAR GRAMOPHON LEMEZEK képviselete és tőlerakatai

Az áruosztálynál kapható:

Eredeti DIANA sósborozás üvege 45 cent és \$1.00.
Óhazai kassák darabja \$1.75
Pisták játékdártya 65 cent.
Selmei pipák szárral \$1.25.
MODIANO cigarettá papír tucatja 30 cent.
MODIANO cigarettá hüvely 10 doboz \$1.25

Importált édes-nemes PAPIKA eredeti féltitkos zsák 75 cent.
Érde RÓZSA Paprika fontja 45c

M. K. DOHÁNYJÖVEDÉK CIGARETTA és PIPA-DOHÁNYAI eredeti csomagolásban: 13, 15, 20, 50, 60, 80 és 96 cent csomagokként

VIDÉKRE A SZÁLLÍTÁS KÜLÖN MEGFIZETENDŐ! Kérjen részletes árjegyzékelt!

!!Ügyeljen a Címre!!

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzügyi intézmény.

Pénzügyi tevékenységét vállalkoz.

HAZAK, FARMOK STB. ADÁS-VÉTELÉST INTÉZTESSE VELEM

Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:

LOUIS SZABO
BOX 244 14 Crowland Str. Welland, Ont.
A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja.

P É N Z

KÖLDÉS A VILÁG BARMELY RÉSZÉBE POSTÁN VAGY BÜRGÖNYILEG — HAJÓJEGYEK ELADÁSA AZ ÖSSZES VONALAKRA EREDETI ÁRAKON

4% KAMATOT FIZETÜNK BE TÉTEKRE NEGYEDÉVI EL SZÁMOLÁSSAL

THE HARBOR STATE BANK
Alapította: EMIL KISS,
4th Ave. 9th St., NEWYCRK